

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 10. prosinca 1879.

List 2.

V premislek brezvercem in slabovercem o božičnem času.

Vi, ki po kazališih, zborih, bukvah, časnikih in kjer koli morete, žalite Kristusa, Njegove namestnike, Njegovo Cerkev: utajite, če morete, naslednje dogodbe; če jih ne morete utajiti, jih morate verovati, in če jih spoznate, pa vendar nočete verovati, ste nespametni in sami sebi sodbo podpisujete, ki bo vaz zadela. — Dogodbe so te-le:

1. Po človeškem odpadu je bil zdajci napovedan in obljubljen Odrešenik in Zveličar Jezus Kristus z natančnejšim določilom, da bode rojen „iz semena žene“, tedaj devica, ki bo glavo sterl kači, ktera je toliko hudo zadolžila — To je zgodovinsko, nihče ne more tajiti, da je bilo prerokovano in da se je res spopolnilo.

2. Še z večji določenostjo je rojstvo Zveličarjevo iz device prerokoval Jezajia (7, 14). Glej, je rekel Ahacu, jeruzalemskemu kralju, devica bo spčela in rodila sinu, in njegovo ime bo: „Bog z nami“ (Emanuel). Sv. evangelist Matej (1, 23) določno pravi, da to je prerokovanje, ki tiče Jezusa Kristusa.

3. Jezajia prerokuje dalje (33, 4): „Bog sam bo prišel in bo vas odrešil, in takrat (v znamenje, da je res Bog prišel) se bodo slepim oči in gluhih ušesa odpirale; kruljevi bo poskakovali kakor jelen“. . . Kristus sem se je skliceval na to znamenje, ko je Janez Kerstnik bil poslal prašat, če je On (Jezus) pričakovani Mesija (gl. Mat. 11, 5 in Luk. 7, 22). Hotel je reči: Te znamnja delam jaz; tedaj sem od Jezajia prerokovani Bog sam; ravno je bil namreč pred očmi poslancev ozdravil veliko število bolnikov (Luk. 7, 21).

4. Še tudi čas, kedaj Zveličar pride, je bil natanko zaznamnjan. Očak Jakob, blagoslovljevalec sina Juda, je rekel (Gen. 40, 10): „od rodú Juda kraljeva palica ne bo uzeta, dokler ne pride On, ki ima poslan biti, kterege narodi pričakujejo.“ In res rod Judov ob času Jezusa Kristusa ni več kraljeval; bili so judje že Rimljanom podložni; njih kralj je bil tujec Herod iz Idumeje.

5. Naj bolj natanko je prerok Daniel (v 9. pogl.) napovedal čas, kdaj ima Odrešenik priti. Rekel mu je angelj: „Sedemdeset tednov je odločenih tvojemu ljudstvu in maziljen bo Najsvetejši. Vedi tedaj in pomni: od časa, ko bo razglašeno povelje, da naj se Jeruzalem zopet zida, do Kristusa kneza, je sedem tednov, in dva in šestdeset tednov — in po teh dva in šestdeset tednih

bo umorjen Kristus, in njegovo ljudstvo, ki ga bo zatajilo, ne bo več njegovo ljudstvo. In prišlo bo ljudstvo s svojim knezom in razdajalo bo mesto in svetišče, in njegov konec bo razdjanje.“ — Bili so ti tedni letni tedni, kakor so judje imeli navado šteti, in ko je sedmo leto bilo veliko sobotno leto. Dnevne tedne so imenovali „Sabbat“, n. pr. prvi, drugi, tretji dan sobote, kakor imamo v evangeliju (Mat. 28. 1 in Jan. 20, 1), ko je rečeno, da so žene prišle k Jezusovemu grobu prvi dan sobote (tedna), to je, v nedeljo. Sedemdeset teh letnih tednov je tedaj 490 lét, in ravno toliko lét je bilo do Jezusove smerti in naslednjega razdjanja. — Pa ne mara dvomiš, če so te prerokovanja resnične?... Nad tem dvomiti nikakor ni mogoče, bilo je to vse splošno tako znano, da so vedili te prerokovanja tudi pogani, zlasti po Jutrovem, in celo dva naj slavnejših rimljanskih pisateljev o njih pripovedujeta, Svetonij namreč in Tacit. In da so se spopolnile, to je vedil in vévelsoljni svet.

6. Prerok Baruh (3.) piše posebno znamenito prerokovanje: „Zvezde dajejo svitlobo na svojih stražah in se veselijo; poklicane so in pravijo: Tukaj smo! in radostno služijo njemu, ki jih je vsvaril. Ta je naš Bog. Ta je dal modrost (postavo) Jakobu svojemu služabniku, in Izraelu svojemu ljubljencu. Potem je bil viden na zemlji in je med ljudmi prebival.“ (Prerok govori v preteklem času, ker prihodnjo dogodbo vidi že dopolnjeno.

7. Celó kraj, kjer je imel Mesija rojen biti, so preroki natanko vedili. Prerok Mihej (5, 2) piše: „In ti Betlehem Efrata, — majhen si med tisučerimi v Judu; pa iz tebe mi pride Gospodovalec v Izraelu; njegov izhod je od začetka, od večnih dni.“ Judom je bilo tako dobro znano to prerokovanje, da precej, ko so Modri prišli od Jutra in so po novorojenem kralju popraševali, so pismouki naznanili Herodu, da v Betlehemu ima rojen biti.

8. Veliko okolišin iz Jezusovega življenja so preroki čisto natanko popisali, n. pr. pomorjenje nedolžnih otročičev po Herodu (Jer. 31, 15), Jezusov slovesni vhd v Jeruzalem itd. Beri 53. poglavje Jezajjevo, in našel boš Kristusovo terpljenje tako živo popisano, kakor bi ga bil prerok vidil prav pred seboj, ko je to popisoval.

Vidi ga, moža bolečin (v 3), ki je terpel zavolj naših grehov (v. 4), ki je naše hudobije nase vzel (v. 5), ki se je radovoljno za nas dal v smert in ni odperl svojih ust; bil je peljan kakor ovčica v zaklanje, kakor jaguje, ki ne odpre svojih ust (v. 8); zato bo velik sarod njegovih duhovnih otrok — velika njegova sv. Cerkev (v. 11. in 12.) itd.

Kako so mogli preroki stotine in tisoče lét naprej vediti prihod Odrešenikov na svet in vse okolišine Njegovega življenja? Nikakor drugač ne, kakor s tem, ker jim je naznanoval On sam, kateri je prišel — Jezus Kristus. Tega so vsi umni in pošteni tako prepričani, da so v naj večem in naj hujšem zatajevanji živeli in živijo, da bi po Njegovem sgladu za Njim tje gori prišli, kamor nam je sam pot kazal, zaslužil in pred nami šel.

Tresejo pa naj se prevzetni in ošabni mesenjaki, ker modrost ne najde pota v tako dušo. „Išite Gospoda vsi krotki po deželi“, kliče Sofonija (2, 3). „Slišal sem zaničevanje Moabovo in preklinjevanje Amonovih otrok, ki so zaničevali moje ljudstvo (pravovernike). Zavoljo tega, kakor resnično živim, govori Gospod, Moab bo kakor Sodoma, in Amonovi otroci kakor Gomora... To se bo zgodilo za njih prevzetnost. (Sof. 2, 8—10.)

Ponižni sprejme v modrosti sv. vero v Kristusa in se zveliča; ošabni v nespameti živí po svojem nagobjenju, brez zatajevanja, in se pogubi. Pri vsem naspotovanju nekdanjih in sedanjih judov, skrivnih družb, krivovercev in razkolnikov, pa še izdajavskih katoličanov se vendar večni nameni Božji neprenehoma dosejajo: „od solnčnega vzhoda do zahoda je veliko ime Gospodovo med narodi, in na vsih krajih se daruje, čista daritev se opravlja imenu Gospodovemu; veliko je ime Njegovo med narodi (Malah. 1, 11): po Evropi, Aziji, Afriki, Ameriki in po daljnih otokih katoliški škofje in mašniki vsak dan ponavljajo veliko daritev na križu, kakor je Jezus Kristus pri sadnji večerji zapovedal, in čezdalje bolj se napolnuje svet s pravimi spoznavavci in častivci Sinú Božjega. Spolnujejo se prerokovanja in bodo se spolnovale do konca časov.

Obnašanje katoličanov z drugoverci.

(Spisal Janez Klapšič.)

(Konec.)

VI. Vodila obnašbe proti izobčencem.

Po natornem pravu ima vsaka družba, občina itd. pravico in oblast svoje nevredne, uporne, nagajive ude izkleniti, izpahnuti. To je bilo že od nekaj v navadi pri judih in ajdih.

Sv. katoliška Cerkev pa nima le samo po natornem, ampak tudi po božjem pravu pravico, moč in oblast, svoje nevredne, uporne, pohujšljive, neverne ude, da družih ne okužajo, iz svojega naročja izpahnuti — izobčiti... To pravico, moč in oblast, ali meč izobčevanja ji je njen božji vatanovitelj Jezus Kristus podelil, reka: „Ti si Peter... Tebi bom dal ključbe nebeškega kraljestva, in kar boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 16, 19.) Razvezovati in zavezovati se pravi, nebeško kraljestvo odpérati ali pa zapérati, v keršansko družbo jemati, ali iz nje izločevati — izobčevati. — „Resnično, vam povém, karkoli bote zavezali na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih, in kar koli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 18, 18.) „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem... Prejmite svetega Duha, katerim bote grehe odpustili, so jim odpušeni; in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.“ (Jan. 20, 21—23.)

Izobčenje ali cerkvena pana, preklicanje, je naj večí in naj ostrejši cerkvena kazen, je isločenje in izpahnenje iz sv. Cerkve, je izklenjenje iz zveze s Kristusom, ter izobčenec ni več ud sv. Cerkve in Kristusovega telesa, ni več deležen duhovnih dobrót in gnad, ne molitve in zasluženja, ne daritve sv. maše, ne sa. zakramentov, ne pomoči in razsvetljevanja sv. Duha itd., in tudi ne cerkvenega pogreba, če se pred smertjo ne pobjljša in s Cerkvijo ne spravi.

Te jim podeljene moči in oblasti, nevredne in nepobjljšljive iz sv. Cerkve izobčevati, so se že aposteljni posluževali, n. pr. sv. Pavel, ki je kervosramca v Korintu izobčil, izreká: „V imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa ima, kadar bote zbrani vi in moj duh, z močjo Gospoda našega Jezusa Kristusa, tak (kervosramec in nepobjljšanec) satanu izdan biti,“ t. j., ima iz Božjega in Jezusovega kraljestva izklenjen, iz zbirališa pravovernih izpahnen biti v kraljestvo teme in zmote, v kraljestvo hudobnega duha. Hudobni duh najima oblast do njega, in sicer „v pogubljenje mesa, da bo duh otet ob dnevu Gospoda našega Jezusa Kristusa“ (1. Kor. 5, 4—5), t. j. da bo po sramoti in škodi izobčenja meseno poželenje v njem zaterto. Telesno trpljenje, bolezní in druge časne stiske in nadloge naj napadejo tega hudobneža, da bi po njih ponižan in potert v sé šel, se spreobernil in pobjljšal, da bi vsaj njegova duša na dan sodbe pogubljena ne bila.

Namen cerkvenega izobčenja je vselej dušni prid izobčenca, namreč, da bi izobčenec svojo pregreho, hudobijo, krivico, upornost spoznal, obžaloval, dano pohujšanje poravnal, krivico popravil, krivi nauk preklical, se spreobernil, spokoril, kot zgubljeni sin, se k materi Cerkvi povernil, njenim zapovedim se podvergel, in kot oživljeni ud zopet zveličanje upati zamogel. Ako Cerkev ta svoj namen izobčenja doseže, rada in vesela izobčenca od izobčenja odveže, ga zopet za svojega otroka sprejme, in mu zaklad svojih duhovnih dobrot in gnad odpré.

Moč in oblast izobčevati imajo v vsi vesoljni Cerkvi le samo papeži; škofje pa le samo v svojih škofijah. In še to le samo po posebnih cerkvenih predpisih in postavah, in zavolj posebno gotovih, važnih in tehtnih vzrokov. (Conc. Trid. sess. 25. de reform. c. III.)

Ako Cerkev potrebno spozná zavoljo gotovih in tehtnih vzrokov koga po imenu, očitno in slovesno izobčiti, kakor so n. pr. sv. Oče Pij IX kralja Viktor Emanuela in njegove pomagače zavoljo božjega ropá 1. novembra 1870 očitno izobčili, in Monakovski škof 17. aprila 1871 profesorja Döllingerja in njegove priveržence zavoljo krivovérstva. — Takih so se pravoverniki dolžni ogibati, da z napétnim obnašanjem sami tudi izobčenju ne zapadejo.

V Portugalu je postava, če hoče kak škof v Rim iti, da mora kralja za privoljenje prositi. Ko je kardinal nadškof Lizabonski 1876 hotel v Rim iti, se je zato pri kralju oglasil, kralj mu naroči, da naj tudi k njegovemu tastu, kralju Viktor Emanuelu gre; kardinal mu odgovori, ne vém, če bom smel, bom vprašal; kardinal dobí od Pija IX odgovor: „Če bi kardinal pod tem pogojem imel v Rim iti, naj raji domá ostane.“

Kako se je takih po imenu očitno in slovesno izobčenih ogibati, ali kaj jim je odreči, ali kaj ne, to učijo posebni, starodavni cerkveni predpisi še dandanašnji. — Takim izobčencem je od strani pravovernikov vse to odreči, kar bogoslovci s temi latinskimi besedami izgovarjajo: Os, Orare, Vale, Comunio, Mensa negatur.

1. Os, t. j., preprijazno pogovarjanje, dopisovanje.

2. Orare, t. j., skupno obiskovanje, opravljanje Božje službe.

3. Vale, t. j., tak pozdrav, ki je pomen in izraz edinosti v veri, kakor smo že zgoraj c) rekli.

4. Comunicio, t. j., občinstvo, pajdašija.

5. Mensa, t. j., na obed hoditi v hišo izobčence, kakor k takemu, ki je z njim ene vere... Vse to morajo pravoverniki javnim izobčencem odreči.

Ni pa nikomur, tudi očitnim izobčencem ne odreči, kar tirja pravica, ljubezen, državljanska, domovinska dolžnost in spodbudnost, kar bogoslovci s temi besedami izrazujejo: *Utile, Lex, Humile, Res ignorata, Necessse.*

Sklep.

Ako se po teh svetopisemskih in cerkvenih načelih, vodilih in predpisih zvesto obnašamo in ravnamo; — posnemamo in častimo svojega nebeškega Očeta, ki daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in daje dežiti na pravične in krivične (Mat. 5, 45). — Posnemamo in častimo svojega Gospoda učenika in zveličarja Jezusa Kristusa, kateri se je proti drugovercem, krivovercem in nevercem obnašal krotko in prizanašljivo, jih je miloval in jim dobrote skazoval (Ap. dj. 10, 38). — Posnemamo in častimo svojo sveto mater katoliško Cerkev, ktera drugoverce, krivoverce in neverce ljubi, miluje in za njih spreobrnjenje vsaki dan moli, moli posebno preserčno na veliki petek.

Dajajmo drugovercem naj lepši in naj spodbudniši zglede za posnemanje, ekazujmo jim ljubezen, in po uku sv. evangelija jim žerjavico na glavo nosimo.

Naznanjamo in svedočimo se za prave in resnične učence in posnemovalce Jezusa Kristusa in njegovih aposteljnov in svetnikov.

Nabiramo in spravljamo si obilne in neminljive zasluge in zaklade za božje in Kristusovo kraljestvo.

Pregled.

Obravnani tedaj so bili naslednji oddelki:

- I. Obilnost in prekanjenost zmote učiteljev.
- II. Kako se nam je v tako nevarnih časih obnašati, da ne bomo premoteni in zapeljani?
- III. Vodila obnašanja proti že bolj ali manj premo-tenim.
- IV. Vodila obnašanja do drugovercev sploh.
- V. Vodila obnašanja proti tistim, kateri se iz tega namena med nas vrivajo, da bi nas in naše premotili.
- VI. Vodila obnašbe z izobčenci.

Hvaljen bodi Jezus Kristus na vekov vekov
Amen.

Keršanski in nekeršanski gostilnik.

Kerčmarji, gostilniki so dandanašnji v precej slabem imenu. Posebno tudi na Slovenskem se rado zgodi, da se v gostilnici žganja napijejo; iz gostilnice gredo na pretepe in boje, ali pa se precej tam pobijajo; drugi dan pa beriči in žandarji vklenjene vlačijo v ječe; in kateri so v pretepu obležali, in že duše izdihnili, pa pred večnim Sodnikom odgovor dajejo za svojo grozno pregreho. Ne bo torej odveč, ako za novo leto „Danica“ majhen „lekcijon“ prinese tudi za kerčmarje.

V Ameriki so neki krivoverci, ki jih imenujejo „puritane“; ti so tako hudi na kerčmarje, da po mnogih krajih ne dopustijo nobene kerčme ali gostilnice. Vzrok tega je, ker mnogi kerčmarji v Ameriki so bili nepoštenjaki in „guncveti“, in v poslednjih 25—30 letih so se kerčme zlasti po mestih tako namnožile, da je treba velikrat policiji vmés segati. Zato bi meščani in družinski očetje, ki mir ljubijo, naj rajši vidili, da bi vse kerčme na svetu pes uzeli.

Katoličanstvo, ki se povsod prave poti derži, pa ni tako ojstro, kakor „puritanarji“, ki se zaletajo, da v steno butajo, in vendar nič ne opravijo. Res, da je dosti nevrednih, zanikarnih kerčem, kjer se pregreha pase, zeléni in šantavi peklenški plešejo; take naj le „pes uzame“ — rajši danes, kot jutri!

Zoper poštene, dobre gostilnice pa katoličanstvo ni, koder so potrebne in da jih ni preveč. Dobri gostilniki so malo pridnim v svarilo in poduk. Neki poštenjak pravi: „Keršanskega kerčmarja, kateri svojo reč prav umeva in ongavi, ki je dober gospodar, ki mu je skerb za red in spodobnost, kakor je treba kristjanu, tacega bi jaz opominjal, da sredi babilonske zmešnjave in razuzdanosti naj le na svojem mestu ostane.“ Taki pošteni in moder gostilnik je dobronik človeštva, on nasproti dela zanikarnim bezničarjem in jih osramotuje. Poštenjaka poštenjaki obiskujejo, in posvetuje, dogovori, zgodi se marsikaj dobrega pri kozarcu vina. Poštenemu kerčmarju veljá beseda Gospodova: „Žejin sem bil, in ste mi dali piti; tuj sem bil in ste me pod streho vzeli.“ (Mat. 25, 35 id.)

V življenji svetnikov imamo tudi gostilnikov, kerčmarjev. Taki je bil sv. Teodot Ancirski v Galaciji. Bil je ondi gostilnik in tergovec z vinom, pa je v vsem delal pošteno, bil je vedno zméren, pravičen in goreč v spolnovanji vseh keršanskih dolžnost. Njegova hiša ni bila zbirališe pijancev, preklinjavcev, ne gnjezdo za potuho in shode zanikarnih in pohujšljivih oseb; taci ljudi Teodot ni terpel. Bila pa je njegova gostilnica pribežališe ubožnih in vsih, ki so pomoči potrebovali. Bila je ta kerčma podobna cerkvi, v kateri je on kakor kak mašnik goste opominjal in k dobremu budil. Z lepimi besedami je veliko grešnikov spravil iz zadržg satanovih, veliko število judov in celó paganov je spreobrnil k pravemu Bogu. Z molitvijo je ozdravil veliko bolnikov. Kristjani so ga neizrečeno radi imeli, k dobremu so se spodbudovali z njegovim lepim izgledom. Bili so pa takrat taki ljudje, brez kakoršnih tudi zdaj ni, bili so namreč za posvetno čast pripravljeni počenjati naj strašnejši krivice nad kristjani. Trinog Dioklecijan je začel vernike preganjati, in neki Teodot, neusmiljen in gerd človek, je obljubil Dioklecijanu, da bo vse kristjane potrebil, ako ga naredi za poglavarja. Res je postal poglavar v Anciri, — in gorjé potem kristjanom! Pri tem naznanilu je vse bežalo v gozde, hribe in pečine pred pogansko nesramno grozovitostjo. Cerkve so kristjanom podirali, oltarje razdevali, nedolžnost silovito vlačili v hiše nesramnosti. Vse je obupovalo, vse bežalo pred tem živinskim trinogom; samo gostilnik Teodot je ostal v svoji gostilnici, in bila je njegova hiša pribežališe preganjanim; skrival jih je, vmuzal se skrivaj v ječe, obiskoval in tolažil spoznavalce, umorjene spremljal na pokopališe in jih je natihoma pokopaval. Nezmerno veliko dobrega je ta gostilnik storil, dokler ni tudi sam dosegel prečastitljive krone Kristusovih spričevalcev (l. 300 po Kr.).

Popisovanje njegovega prelepega življenja in terpljenja je obširno; ako moreš, preberi ga v kakem življenjopisu svetnikov Božjih. Tudi bi bilo koristno, ako bi kdo sploh življenje več dobrih in keršanskih gostilnikov popisal v lep izgled sedanjem kerčmarjem, da naj bi slehern gledal v keršanskem duhu svoje goste gostovati in jim streči, ne pa po poganski šegi.

Posebno poštena gostilnika sta bila tudi deviška zakonska ss. Julijan in Bazilisa. Oba sta bila zgodaj podedovala veliko premoženja po svojih starših; vrnala pa sta svojo hišo za gostilnico in sprejmiše zveličanja željnim kristjanom in ubožnim popotnikom. Julijan je stregel moškim, Bazilisa pa ženskim. Vredno je brati tudi življenje polno čudežev teh dveh lepих duš.

Pa tudi sovražniki Kristusove vere naj bi premišljevali konec trinoškega poglavarja Macijan-a, ki je strahovito terl, peklil in mučil Julijana in druge kristjane; — in kakošno je dosegel plačilo? Preostudna bolezen ga je napadla in žgala kot peklenški ogenj: pri živem truplu so ga červi ujedli!

Bazilisa je bila zgodaj umerla naravne smerti, Julijan je poslednjič prejel krono mučenikov l. 313 po Kr.

Eden amerikalnih časnikarjev pripoveduje ob kratkem, kako so točili svoje dni pri „Zelenem drevesu“ v njegovi domačiji v Esselbach-u ob Spessartu. Pridna žena je vse v hiši imela v tako lepem redu, da je bilo veselje. Prijazni in modri mož si nikoli ni dal možgan smesti, če je bila tudi polna soba gostov; vsak neréd, hrup in ropót je vedil odvrčati, posebno pa vsako nesporodnost v govorjenji ali obnašanji. Jedí in pijače so bile kaj dobre, vse pošteno napravljeno; zato so ljudje radi k njemu zahajali. Kak terčenec (angerauchter) pri njem ni dobil nič; nedoletni čisto nič ne. Kleti ali sicer nesarobljeno in nesramno govoriti — to je bilo prepovedano v njegovi hiši. O pretepih še govoriti nočemo. Góst, pivec ne smé nikoli misliti, da zato ker pije mérico vina, ima oblast po tuji hiši rogoviliti. Omenjenega moža gostilca je bila pa ravno zarad lepega reda tako sloveča, da vsi tujci, ki so se ondi mudili, so pri njem ostajali. Zvečer, kadar je bilo priložno, je prinesel mož bukve in marsikaj dobrega se je navzél iz njih, kdor je poslušal njega brati.

Tudi na Slovenskem so marsikteri prav vestni, keršanski gostilniki in kerčmarji, katerim je več mar za poštenje in prijaznost pri Bogu, kakor pa za zgoli časni dobiček, kateri nima teka in blagoslova, ako ne pride po pravi poti. Bog nam daj le dobrih, vestnih gostilnikov. Pri nekterih se nabaja na mizi „Dapica“ ali drugi pošteni časnik; to je dobro znamuje. Černo piko pa zapiše angelj gostilniku in kavarnarju, ako gostom predlaga pohujljive in zapeljive časnike, kakor se veči del godí po mestih. Zato pa tudi taki nekaj časa šarijo, potem pa gre gostilnica na boben, družina pa beračit. Laži-liberalni ali kakor si bodi spotikljivi časnik zraven kozarca je to, kar je mišica v kozarcu. Pa še huje. Kdor zavdaja telesu svojih gostov, ta je enkrat morilec; kdor ostrupuje duše, tisti pa dvakrat.

Baháči in vekáči,
Škripáči in plesáči
Postanejo berači.

Po vsem tem pa je naj britkejši odgovor, kateri jih pri večno pravičnem Sodniku čaka.

Sklep teh verstic je: Razuzdani, lahkomisljeni, nekeršanski kerčmarji in gostilniki so prekletstvo za mesto in deželo; zares keršanski gostilniki in kerčmarji pa so blagoslov svojim gostom. Gospóske, župani in srenjski možje po Slovenskem, sprejmite to nalogo: Odpravljajte slabe kerčme po mestih in po deželi; nadomestite za slabe le dobre, vestne, keršanske: in vidili bode, da kmali kmali bo manj pijančevanja, preteпов in pobojev — srečniši bo dežela.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Hiralnica in deklška ubožnica v Ljubljani. Srečke.*) Iz spoštovane roke, kakor undan spis o deklški ubožnici r. Mehtotovih gospodičin, smo prejeli naslednjo zanimivo in tehtno obravnavo o imenovanih dveh napravah. Prijatelj ubožnih in hromotnih pravi po večem to-le:

Večkrat že ste bili omenjeni ti napravi v raznih listih; vendar zahteva keršanska ljubezen, da to oboje

delo, ki se ima za svoj obstoj zahvaliti višim in visokim dobrotnikom, blagim dušam le še pred oči stavimo in bolj pojasnimo.

Tukajšna hiralnica je odmenjena za ubožne neozdravljive ljudi in se imenuje: „Hiralnica sv. Jožefa.“ — „Ubožen in neozdravljiv!“... Ali se pač more bolj žalosten stan kdaj misliti za človeka? In kdo je varen pred tako osodo? Ali ne mara bogati? — in kateri ubožni pa zdravi bi hotel menjati s bogatim neozdravljivim? In ali v takem primérleju ni tudi bogatin ubožen revež? Ako se ozremo v razne bolnišnice, se razodene, da naj veči del so premajhne za pritiskanje pomoči potrebnih, in to po zimi bolj kot o katerem koli drugem letnem času. Dokler se kako dá, oskerbništva po bolnišnicah pač terpijo tudi neozdravljive nekaj časa v svojih prostorih; — berž pa ko bi ta prizanašljivost imela biti v škodo ozdravljivim, se morajo neozdravljivi odpraviti, in še zlasti ubožni, torej naj revniši, ker posebnih stanic za nje ni.

K poslednjim se štejejo zlasti bolniki z rakom in taki, iz katerih pogosto hlapí škodljiva para, s čimur bi se n. pr. rán na novo operiranih zraven ležečih prijemal prisad ter bi utegnil ozdravljivim celó smert katerikrat prizadjeti. Kakošna nadloga tedaj čaka tacega reveža, odpravljenega iz bolnišnice? Ako ima svojce, morebiti ljudi svoje družine, — oh! potem taki v svojem majhnem revnem stanovanji niso skoraj manj milovanja vredni, kot neozdravljivi sam, da morajo tako nesrečnega za stalno med seboj imeti in v sé dibati njegov škodljivi hlap.

In kolika reva, ako je v enacih primérlejih nesrečni iz ozira na zdravje v eni sobi z njim prebivajočih zopet primoran izmed ljudi se ločiti, in pri primanjko vanji družega prostora ne mara v prihodnje mora med živalimi prebivati!

Pri ubožnih družinah in morebiti tudi v ubožnih srenjah je res komaj mogoče v enacih primérlejih si pomagati. Toliko nadlogo in revšino je le viši moč zmožna polajševati, in ta je keršanska ljubezen.

Tej ljubezni ima tudi tukajšna hiralnica zahvaliti svoj začetek. Že je v njenih verlih prostorih 37 ubožnih neozdravljivih (med njimi 20 do čistega ubožnih) in imajo tukaj življenje in postrežbo, kakor se ljudém spodobi.

Marsiktere rak ujéda, drugi so popolnoma ali po nekoliko hromi, in zopet kateri se kar nič več ne čutijo, ter morajo včasí celó do sedemkrat v 24 urah novo oprano obleko dobiti. Taka strežba pa zahteva pomočkov, in pa toliko večih, kolikor več taci nesrečnih se sprejema. In številno neozdravljivih pa nikakor ni majhno med človeštvom.

Poglej še dalje v bolnišnice, sej ravno tukaj se prav posebna potreba in revšina velikrat vidi v svoji naj polnejši meri. — Tu leži v enem oddelku ubožen čče mnogih otrók, v drugem oddelku ubožna mati, morebiti ravno tiste družine. Oba sta brez otétve na poti smerti. Ali pa je eden ali drugi že v vdovskem stanu.

V taci okolišinah pač velikrat umirajočim zadnjo uro grení misel na njih nepreaskerbljene otroke, „kaj da bo z njimi“, — se bo li kdo za nje pečal? In močno je ohlajena tistim zadnja ura, kateri vedó, da njih otroci so zročeni blagim ljudém, ktere vest prigunja iz teh tako zapušeni stvari odgojiti dobro omikane bitja, nad kterimi bode kdaj imel dopadajenje Bog in pa ljudje. Tak primérlejš se je dogodil nektere dni pred začetkom prve ubožnice na Kranjskem.

Mati, do čistega ubožna vdova, je imela dve deklci in enega dečka. Že delj časa je bila tako bolna, da ni mogla s postelje, toraj nezmožna kaj storiti za živež družine, v naj hujši revšini, — edina podpora ji

je bila še Vincenška družba. Poslednjič pa tudi njena pomoč ni več mogla zadostovati; treba jo je bilo vzeti v bolnišnico, da tam svoje življenje sklene.

Pa čudno; lahka je bila njena smertna boritev, in skorej s solzami veselja je dušo izdihnila.

Kako to?

Še pred njeno smertjo ji je bilo zagotovljeno, da dve njenih deklic ste odmenjeni, da pridete v ubožnico, skerb za dečka pa da je sprejela Vincenška družba. Naj opomnimo tukaj, da bolno in slabotno mater v bolnišnici so njeni otroci pridno obiskovali, da je bil pretresljiv pogled, ki bi mógel omežiti tudi naj bolj merzlega človeka, — ko so namreč otroci zopet šli na obiskovanje, in — so posteljo svoje matere našli — prazno.

Med tem pa ni ostalo samo pri obljubah; spolnile so se resnično. Drugi dan po pokopu matere, o pričetju s ubožnico, ste bili deklici že v ubožniški domači obleki, in brat, lončarski učenec, je bil prav vesel, da o nedeljah in praznikih smé sestrici obiskovati.

Le-ta ubožnica za revne deklice jih podučuje in odgoja za pridne ženske posle, in imele bodo pred drugimi to prednost, da bodo ne le dobro izšolane, ampak tudi popolnoma podučene za razne službe; — zadovoljnost, priprostost, npravost (čednost), zvestoba in pridnost, molčečnost in pokoršina se imajo posebno pri njih razodevati.

Še le sedem sirotic ima srečo, da po tako prijaznih prostorih nove ubožnice brez skerbí tekajo kakor domače in si za svoj namen prizadevajo. Pa kaj je to številce proti velikemu številu tistih, ki niso nič manj potrebne té pomoči, temuč ne mara le še bolj in še v višji stopnji?

Pa kolikim in kolikošnim nevarnostim odidejo uboge reve, ki so sprejete v tolikanj dobrotljivo napravo!

O važnosti obéh naprav še več govoriti, bi se reklo brez potrebe truditi blage duše, za kakoršne edino so odmenjene te verstice.

Obé napravi pa ste le potem zmožni svoje djanje vspešno skazovati, ako se jima naklonijo potrebni pomočki, da se ohranite.

Oziroma na tehtnost tacih naprav in na ravno omejeno okolišino je slavna c. kr. vlada Sestri prednici Leopoldini Hoppe v edinosti z nekterimi ljudoljubnimi gospodi v Ljubljani pridobila vis. ministersko privoljenje, da smé brez loterijskega davka napraviti srečkanje raznih izdelkov (efektno loterijo) v prid tukajšne hiralnice in dekliške ubožnice.

Ta loterija ima 800 verst (serij) po 125 srečk, in vsaka srečka stane 25 soldov.

Vzdigovanje srečk je tako vravnano, da na vsako versto (serijo) mora priti 1 veliki in 3 manjši dobitki. Vzdigovanje pa bode velikonočni torek tega leta. Toda napravi vgoden vspeh se zamore doseči pa le z zedinjenimi močmi.

In kdo bi pri takem občno koristnem početju hotel zgolj merzel gledavec biti? Že samo ta misel, da nobeden si ni svést, če ga kaka neozdravljiva bolezen ne zadene, pa da sleherni otrok utegne po kaki nezgodi postati sirota, — že sama ta misel, pravim, naj navdušuje blage serca k vdeleževanju pri tem početju, da se tako reč zarés posreči.

Veliko jih je pa, ki se jim ne pogreša volja in bi radi po svoje kaj pripomogli, ako bi jim bilo znano, kako naj se reči lotijo.

Takim, kateri so voljni kaj storiti, naj se djanje njih delavnosti zljajšuje, kakor nasledva:

1. Naj to početje (loterijo v prid hiralnice in ubožnice) priporočajo.

2. Naj darujejo takih reči in izdelkov, ki so pripravi za dobitke; sprejemajo jih s hvaležnostjo usmi-

ljene Sestre v hiralnici — v Kravji dolini št. 11; v dekliški ubožnici na Poljanah št. 30, in v mestni bolnišnici.

Veliko število izdelkov in reči za dobitke je že skupaj in še obljubljenih; med temi je dosti prav dragocenih.

3. Naj kupujejo srečke, ki se tudi dobivajo po ravno imenovanih hišah. Kolikor za adaj, se dobivajo srečke v Ljubljani že po naslednjih krajih.

a) Pri Blaznikovih naslednikih, na Bregu.

b) Pri peku g. Jenko-tu ob dunajski cesti.

c) Pri g. Dogan-u v salogi pobišne robe, v Šelenburgovih ulicah.

d) Pri g. trgovcu Lukmanu, v Slonovih ulicah.

e) Pri g. Tom. Pirnat-u, v štacuni na št. Jakopskem tergu.

f) Pri gospej Šupevčevi, v Slonovih ulicah.

g) Pri g. trgovcu Veču, v šolskem drevoredu.

Kupovanja srečk se skorej vaak lahko vdeleži, ker srečka stane le 25 soldov.

Vodstvo rečne loterije sprejemavce celih verst (po 125 srečk), kakor tudi darovavce dobitkov, šteje za dobrotnike in o svojem času bode njih imena hvaležno razglasilo.

K temu so šteti tudi tisti sprejemavci celih verst, ki srečke zlagoma oddajajo.

Kdor bi želel dopisovati, se prosi, naj naredi dopis do vodstva efektne loterije v Hiralnici v Ljubljani.

Naj tedaj bode to dvoje delo keršanske ljubezni prav živo priporočeno blagim Kranjcem, — pa tudi vsim drugim blagim sercem po Avstriji in po drugih deželah, da pospešuje v blagor ubogim, pa tudi dobrotnikom in celemu velikemu Avstrijskemu cesarstvu.

Iz Ljubljane. (*K božičnicam.*) Novi dekliški ubožnici na Poljanah je v večér pred ss. 3 Kralji z viših krogov nenadoma došlo veliko veselje. Prišel je nepričakovano k sirotam Jezusek s svojim božičnim veseljem in darovi. Visokorodni gospej soprogi gosp. deželnega predsednika R. pl. Kallina in gosp. deželnega glavarja R. pl. Kalteneggerja pa gospodičina hčerka poslednje, so pripeljale ne le sladkih in lepih darov, ampak tudi prezalo okinčano božično drevo seboj.

V naglici so vse z lastnimi rokami postavile in vravnale, potem na dano znamaje pristopijo sirote in veselo ostermé v veliki svitlobi pred tolikimi lepotami. To veselje je bilo še zvišano, ko so se visoke gospé tako prijazno in zaupljivo pogovarjale z ubogimi otroci. Obljubile so jim, če bodo prav pridne, da Dete Jezusek tudi drugo leto pride, pa da jih bodo kmali tudi gospé v šoli obiskale. -- Nato so se ločile dobrotne visoke gospé; preserčna hvaležnost sirotic in usmiljenih sester jih je spremljevals, in velika tolažba je za poslednje, da se nova naprava pod brambo tako slavnega gospostva razveseljuje.

Novega leta večer so gg. rokodelaki pomočniki v knežjem dvoru v svojih sobanah obhajali prav veselo božičnico s petjem, deklamacijami, vedrilnimi igrami. Kaj novega je bila smešna igra dveh mutcev, ktera je napravila veliko smeha in dobre volje, kakor tudi igra nekega „pozabljivca“. Ako opomnimo, da pri nekterih tvarinah vmés bi bilo dobro storilo nekoliko pile, moramo izreči sploh vso pohvalo nad tako lepo in podučno veselico. (Konec sledi.)

Iz Ljubljane. (*Sveto Detinstvo.*) Dobro znan je bogoljubni in ljudomili namen sv. Detinstva, po katerem se na tisuče zaverženih otrók pri življenji ohrani in odreja, ali saj umirajočih kersti. Veliko vodstvo za to družbo v Solnogradu je od 16. listopada 1877 do 15. listopada 1878 na Avstrijskem v ta namen nabralo

25.345 gl. 1 kr. Med tem iz Kranjskega 507 gl. 30 kr. (In med poslednjim zbirki „Zg. Dan.“ 225 gl. 50 kr.) Za preštempljane marke je g. Brückner iskupil 124 gl. 20 kr. za ta misijon. V ta poštev pa je le tisto povzeto, kar je bilo poslanega velikemu vodstvu (General-Direction) v Solnogradu, ne kar je n. pr. kdo oddal na Dunaju ali drugje.

Vsi dohodki sv. Detinstva l. 1877 pri središnjem svetu v Parizu so znašali 999.706 gl. 55 kr. L. 1878 so se ti darovi zopet pomnožili za nekaj več kot 2000 gl.

K sadu ter vspehu tega misijona bodi samo opomnjeno, da l. 1876 je bilo v 80 misijonih keršenih 414.611 poganskih otrok, in od teh, ki so pri življenju ostali, se jih je po keršansko odgojevalo 61.615. Za take otročiče se je vzdrževalo 328 sirotišnic ali ubožnic, 1237 šol, 122 delavnišnic in 50 pristáv.

Družbica otročičev sv. Detinstva je zares kaj posebno lepega in dobrega za človeštvo. Otroci se s tem, da vsak svojih par soldkov na mesec prihrani za tako lep namen, sami vadijo v usmiljenji za terpečega bližnjega ter v blagočutji. Sej imamo družbe „zoper terpinčenje živali“, zakaj bi kdo pisano gledal družbico zoper terpinčenje in morijo ljudi?

Ako nam bode količkaj malo čas pripustil, dobijo udje sv. Detinstva tudi v slovenšini malo knjižico zastonj, ali pa skor zastonj. Zato morate, vi mali, pa tudi „mož-beseda“ biti in zvesto opravljati za poganske otročiče, kar bratovšina želi; — zlasti tudi v novem letu tega ne pozabite.

Iz Pariželj na Štajerskem. Ko smo brali v „Zgod. Danici“ iz Starološkega pod naslovom: „Nekaj za advent“, nam je toliko dopadlo, da smo tudi mi sklenili po tem navodu in po dovoljenju našega preč. g. dekana toliko lepo 9dnevno očitno pobožnost obhajati.

Vsaka hiša si je prizadevala drugo prekrositi in Mariji lepši prostorček za prenočiše preskerbeti. Skoraj povsod so ji napravili oltarček z raznimi cveticami in lučicami. Viditi je bilo tudi več primérnih izrekov iz sv. pisma zapisanih, kakor: „Blagor mu kdor čuje pri podbojih mojih vrat.“ „Moje veselje je bivati med človeškimi otroci.“ Ali pa: „Jaz sem mati čiste ljubezni.“ Vsaki večer je imela veliko spremljevalcev, ki so jo povsod z gorečimi svečami sprejemali; bilo je tudi vselej, posebno zadnji večer, 9 deklét belo oblečenih in ovenčanih, ki so jo spremile k mnogospoštovani gospodičini S. K.

Kako goreče naši farani častijo sv. Devico, in to že od nekdaj, naj omenim nekaj iz ustnega izročila. Bilo je berž ko ne l. 1679, odkar bo ravno letos 200 lét, ko je bil v naših krajih silen pomor, in sicer tolik, da po več farah so tudi dušni pastirji jim pomerli, kakor na Ljubnem, na Paki v Škalah in drugod. V ti silni stiski se Braslovški farmani zatečejo k nebeški Kraljici z zaupanjem, kot varhinji naše župnije in obljubijo nji na čast vsaki Marijin predpraznik se postiti. Še sedaj eni starih ljudi pripovedujejo o tem postu. Čeravno je bilo po sosednjih farah toliko merličev, da po nekod so bili prisiljeni jih na svoje verte pokopavati, v naši fari ni bila nobenega kuga pobrala, razen soseske gornjega Podvina, ki je na levem bregu Savine in se od takrat pod Polzelj šteje.

Iz Adrijanopola v Bulgariji. (Sporočilo iz katoliškega bulgarskega misijona.) Vedno so nas spodbadali močni nagibi k hvaležnosti do Boga za pomoč Božjo, ktero smo tolikrat in v tako obilni meri skušali; pa v preteklem šolskem letu smo posebno imeli vzrok, ljubelega Boga hvaliti, ker je nas z očetovsko roko ohranil, in nam dal srečo njegovo voljo spolnovati z našim majhnim delom v našem bulgarskem misijonu. Med neštevilnimi

nevarnostmi in nesrečami, ktere so udarile nad Bulgarijo in ktere so v celi okolici zaperle bulgarske šole, je bilo vendar nam moč, da smo se mogli z Njegovo pomočjo pečati s odgojenjem bulgarske mladine.

V preteklem letu smo se tudi mi, kakor po vsem katoliškem svetu, vdeležili veselja, da smo obhajali petdesetletnico sv. Očeta Pija IX. — To leto smo zamogli, vkljub vojaškim nezgodam, mertvašnico v duhu svetosti umerlega višjega pastirja obhajati, in kmalo potem s slovesnim duhovnim opravilom Najvišjemu se zahvaliti, da je Petrov čolnič izročil vodstvu skušene roke Njih Svetosti Leonu XIII. To slovesnost smo obhajali v vseh treh zedinjenih cerkvah: v predmestjih Kiráhane, Kaik in pri nas v Kalu, v središu mesta.

V teku šolskega leta 1877/8 sta bila vpisana 102 odgojenca; v resnici jih pa ni bilo nikoli čez 75 skupaj. Zraven teh (notranjih) je obiskovalo šolo tudi še 50 zunanjih učencev v naši napravi. Pri sklepni poskušnji je bilo 53 notranjih in 9 zunanjih učencev nazočih, pri kateri je bilo 12 odgojencev z darilom prve verste in 8 z darilom druge verste obdarovanih.

Poleg ljudskih šol s štirimi razdelki smo imeli tudi 4 gimnazijske razrede. V teku leta sta se pa 3. in 4. gimnazijski razred razpustila vsled političnih dogodkov, kajti mnogo dijakov teh razredov je zaradi boljšega upa denarnega zaslužka prestopilo k novim (ruskim) vradom, drugi so se zapisali v novo vojaško šolo v Filipopolju. Sicer bi bili v tem letu imeli 5. gimnazijski razred; tako smo bili pa zmožni samo prve tri razrede vzdrževati. Zraven poduka v francoskem jeziku, kateri se vsak dan po vseh razredih deli, je postal tudi nemški jezik, ki je bil dozdej prosti, obligatni predmet.

Naš misijon je letos zadela britka zguba, ker umerl je č. o. Aleksander Szimonski, kterege za smert pobrala v njegovi duhovski delavnosti. Delil je namreč več kot dva mesca v raznih bolnišnicah na legarju bolnim vojakom tolažbo sv. vere, ter sam nalezel to nevarno bolezen, za ktero je po 26dnevnem terpljenju 30. majnika umerl (kar je znano že iz lanskega dopisa).

Mesec dni poprej je bila nemila smert tudi prav zmožnega in pobožnega bogoslovca za enako boleznijo pobrala.

V začetku tega šolskega leta je prevzel po ranjkem o. Aleksandru izpraznjeno mesto visoko izobražen učitelj matematike, ki je študije izveršil na vseučelišu. Že več lét je naši družbi vdan, in za prosep misijona vnet.

Modroslovstvo so obiskovali štirje bogoslovci in dva kandidata učiteljstva, v katerem so se razkladale véde školastičnega modroslovja, cerkvene zgodovine, pedagogike, obredov in gerškega jezika.

Sredi marsikterih greških skušenj je nas Bog vendar oveselil z mnogimi očitnimi milostmi, ki jih je skazal našim odgojencem. Mnogo naših mladenčev je vstanovilo majhno bratovšino, da bi se z Božjo pomočjo vterdili v sklepu stopiti v dubovski stan, za kterege menijo poklic imeti. Podali so nam od njih sestavljene pravila v poterjenje in gledé na besede psalmistove: „iz ust malih si si pripravil hvalo“, — in na besede Zveličarjeve: „pustite malim k meni priti“ — smo odvergli nekatere paragrafe, n. pr. pogostne poste, dolgo čuvanje, ojestro mertvenje itd., ter smo druge odobrili, vsled kterih so se zavezovali:

1. vse dolžnosti stanú natančno spolnovati;
 2. skupno moliti sv. rožni venec v čast varhinje svoje bratovšine: Matere milosti Božje;
 3. vsako jutro in vsak večer vest si spraševati;
 4. vsak mesec en dan opraviti duhovne vaje.
- Ta majhna bratovšina, v ktero se sprejem le z naj večjo previdnostjo dovoljuje, šteje že 16 udov, izmed

kterih jih je bilo ravnokar 6 v semenišu sprejetih, katero zdaj šteje že 10 gojencev. Škoda, da je naše semenišo premajhno, da bi mogli sprejeti vse prosivce, ki se še vedno oglašajo. Vendar upamo, da božja Previdnost bo nekterim našim dobrotnikom navdihnila misel, ter bodo nam na pomoč prišli, in bomo smožni kupiti neko sosednjo hišo, katero je lastnik voljan prodati, in tako naše semenišo razširiti.

Misijone v oddaljenih okrajinah smo mogli nekaj časa po nekaj ustavitvi zavoljo Bašibozukov in Čerkesov. Razkolniki v Toposlar-u so se prizadevali katoličane pregovoriti, da smo zaupreji mi zadržani, k njim hoditi. Le-ti so jim pa odgovorili, da ne bodo nikoli prestopili k razkolnikom, ako bi tudi misijonarji več ne prišli k njim, in da bodo oni tada sami kerševali svoje otroke in pokopavali merliče. Ko so pa pozneje misijonarji zopet v Toposlar prišli in oskerbovali bolnike brez razločka stanu in vere, so bili razkolniki zavoljo take darežljivosti tako ginjeni, da so mnogi izrekli željo, da hočejo prestopiti h katoliški veri.

Že nekaj lét je bila cerkev v Malko-Ternovem, ktera je bila pred 13 leti zidana, v tako revnem stanu, da je žugala podreti se; ker se je pa mnogo premožnih družin izselilo, nekaj pa prestopilo k razkolništvu, in ker ostale družine niso bile zmožne cerkev popraviti, so se nekteri naših bratov o počitnicah tje podali in so dali cerkev popraviti, kar nas je stalo blizo 2000 frankov.

Večkratne misijone smo obhajali v Kajadjiku, Toposlaru, Elagiunu in po drugih postajah. O Rafael Ferrigno je z neutrudljivo gorečnostjo skerbel za bulgarske begune, kateri so trumoma k nam zahajali in nas prosili podpore. (Konec nasl.)

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvala.

Naši ljubi Gospej presv. Serca za troje doseženih milost, ktere smo po njeni priprošnji prejeli, preserčna zahvala! Zagotavljam bralce, kdor je obtežen s skerbmi, z boleznijo ali kterimi koli težavami, in se z zaupanjem oberne k Mariji, da ga ne bo nikdar zapustila. Resnične so besede sv. Bernarda: „O piissima Virgo Maria, non est auditum a saeculo, quemquam tua implorantem auxilia, tua petentem suffragia, a te esse derelictum.“ Toraj zakličem: Priporočujte se Mariji, ona vas ne bo zapustila. To vam povem iz lastne skušnje.

Jožef M.

Prošnje.

Oče priporoča svoje otroke v priprošnje Naše ljube Gospé presv. Serca, posebno pa dva fanta (še zlasti enega za odpravo neke skaze), ki hodita v srednje šole, da bi bila pred zapeljivostjo obvarovana, in bi od mene zaželjeni namen dosegla, sveti cerkvi v čast in prid. — Za nekega oatudnega pohujšljiveca, da bi ga Bog na Marijine prošnje spreobernal, se prosijo posebne molitve in prošnje. — Učenka Marička, na očéh bolna, se priporoča za ozdravljenje v bratovsko molitev. — Enako bodi serčno priporočen bogokleten uličarsk potepuh, da bi se ne pogubil, za kar je prav zrel že viditi. — Tudi še neki v keršanskem nauku neveden mlad pób se priporoča, da bi ga Bog v srečniši okolišine pripravil. — Mlad učitelj je serčno priporočen v bratovsko molitev Naše ljube Gospé in sv. Jožefu za ljubo zdravje, če je Božja volja, ali pa za srečno zadnjo uro. J. U. — Star terdovratnež, da bi se spreobernal.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec prosinac 1879.

I. Glavni nameni: Povišanje sv. Cerkve.

II. Posebni nameni:

11. prosinca. Sv. Higin papež in mučenec l. 142. Priporoč.: Ponižanje sovražnikov sv. Cerkve. Pobljšanje razuzdanih otrok, posebno po Slovenskem, dveh posebej. Zatrene laži.

12. 1. nedelja po ss. 3 Kraljih. Evang.: Zgubljeni Jezus najden v tempelju. Sv. Ernest, na potu v Sveto deželo ubit od Turkov. Priporoč.: Vsi, ki so Jezusa zgubili. Spreobernjenje Turkov in Arabov. Zatrene nečistih grehov.

13. Sv. Veronika dev. avguštinijanka v Milanu l. 1497. Priporoč.: Spreobernjenje prenapetih Italijanov. Odpravljenje kletvinje, posebno med Slovani. Obvarovanje otrok v nedolžnosti.

14. Sv. Hilarij škof l. 368. Priporoč.: Francoska dežela. Učenjaštvo za pravo vero. Zatrene vraž, sovražtev, obrekovanj.

15. Sv. Pavel l. pušavnik, † 341, star 112 lét. Priporoč.: Spreobernjenje Egipta, Abisinije, Etijopije. Pobljšanje tatov v malem in v velikem. Ubožni in bolniki.

16. Sv. Marcel papež muč. 310. Priporoč.: Razkolniki, posebno v avstrijskih in drugih južnih krajih, za spreobernjenje. Dobra odreja otrok. Ž-nini in neveste za stan milosti Božje o nastopu svojega stanú.

17. Sv. Anton opat, † l. 356, star 105 lét. Spreobernjenje poganov. Starčki in hromotni za poterpežljivost in srečno pripravo k smerti. Duše v vicah.

18. Stol sv. Petra v Rimu; spomin, da je bila sv. vera vstanovljena v stolnem mestu vsaga sveta po apostolskem pervaku; tudi pravi tvarinski stol se hrani še v Rimu. Priporoč.: Očiščenje Rima od sedanjega razdjanja. Živa vera med katoličani. Škofje in misijonarji.

19. 11. nedelja po ss. 3 Kraljih. Evang.: Ženitovanje v Kani Gal. Presv. ime Jezusovo in popoln. odpustki skoz osmino. Sv. Kanut. Priporoč.: Spreobernjenje vse Anglije z naselbami. Opušenje tudi odpustljivih grehov. Zatrene tepežev in ponočevanja. Spodobnost pri ženitvanjih.

20. Sa. Fabijan in Boštijan muč.; prvi je bil papež izvoljen čudoma, ko se mu je bil golob vsedel na glavo; drugi stražni načelnik. Priporoč.: Stanovitnost mladenčev in devic v skušnjavah. Opušenje pijanštva, zlasti žganja. Srečna volitev stanú.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Rojeni in umerli.) V Ternovski fari je bilo l. 1878 rojenih 98, umerio jih 84; v predmestni fari sv. Petra rojenih 300 (v mestu 187, na deželi 113), umerlih 281 (v mestu 186, na deželi 95). V mestni fari sv. Jakopa je bilo rojenih 156, umerio jih je 175. V frančiškanski fari rojenih 228 (proti 224 v l. 1877); umerlih 175 (proti 147 v l. 1877); poročenih je bilo 48 parov (proti 72 l. 1877). — V stolni fari sv. Nikolaja rojenih 54 (1877 51), umerlih 61 (65 l. 1877), poročenih 13 parov (23 l. 1877). — V deželni bolnišnici jih je umerlo 362.

Za dve tomboli v nedeljo se obeta nekaj posebnega. Na noge!

V prostorih katoliške družbe so se preteklo sredo pričeli pogovori, ki imajo biti nadalje vsako drugo sredo

o tvarinah, kakoršne tičejo družbino področje. Dr. Čebašek je sprožil besedo o Bosni, da bi bilo treba podpirati zlasti uboge bosanske ubežnike, ki morajo ravno zdaj v naj večji revšini in mrazu hoditi nazaj v svojo deželo, in pa da bi se moralo še posebej za versko reč kaj storiti. V obéh ozirih se je priterdil. Menili so družniki, naj bi taki, ki uterpé, tudi za uboge Bošnjake kaj darovali. Oziroma na katoliško vero pa je sklenjeno, milgsp. škofu Strossmayeru, ki je ob enem tudi bosanski škof, za dosedanje prizadevanje poslati zaupnico in ob enem prošnjo za nadaljno neutrudno postopanje v prid katoliške vere v onih deželah.

Bila je tudi beseda o „Glasih katol. družbe“, o „sv. Detinstvu“ itd. — V prihodnje bode večkrat tudi kak podučen govor zraven pogovorov in posvetovanj. Naj bi se gospodje udje pridno vdeleževali.

V hervaško-kranjski provinciji reda sv. Frančiška biva v 12 samostanih skupno 162 redovnikov, med njimi 103 patri in 54 neduhovnih bratov. Po škofijah jih je v ljubljanski škofiji 35 patrov, 16 br.; v goriški 13 p. in 7 br.; v lavantinski 14 p., 9 br.; v zagrebški 23 p., 13 br.; v terzaški 7 p., 4 br.; v senjski 10 p., 5 br. — Največ patrov je v Novomestu, kjer oskerbujejo gimnazijo in ljudske šole, t. j., 14; potem v Gorici 13, kjer imajo domače šole; v Ljubljani 13, kateri oskerbujejo veliko duhovnijo in poleg tega pastirstvo v deželni bolnišnici in v posilni delavnišnici, pa še sicer mnogotero pomoč delé. Med patri starosta so prečast. o. Benvenut Crobat, v 74. l.; med brati pa č. Fr. Tobija Vernik, v 78. l. Oba sta jubilanta in oba še v delavnosti, stanujoča v ljubljanskem samostanu. Tukaj biva tudi podstarosta laikov, namreč, častni br. Paškal Komatar. Klerikov je 7, med katerimi so 3 patri v bogoslovskih in 4 laiki v gimnazijalskih šolah.

Iz Ternovskega gojzda, 5. pros. Nova Čepovanska „katoliško-politiška čitalnica“ kaže, koliko premoreta goreč gosp. duhoven in iskren gosp. učitelj. Hvala za rodoljubno prizadevanje, ki upamo, da bode v korist katoliški Cerkvi in omiki. — Še eno važno nalogo ima Čepovan, namreč: naj bi se od tam skozi Novine poprej ko je moč naredila cesta, katera bi potem sklenjena z Lokvami, Voglari in s Ternovo močno vez storila, in bi bila v prid še mnogim drugim občinam, Čepovanu pa naj bolj.

Rodoljub.

Z Dunaja. (Poterdilo.) Prejel in oddal sem tudi poslednje poslanih 30 gl. za škofa Dan. Komboni-a in za afrik. misijon.

Dr. Jan. Kulavíc.

V Bosno delavci zopet obilno gredó; včeraj se je peljalo — blezo od Tominske strani — čez 50 možakov proti Ljubljani.

Romanje v Sveto deželo. Veliki komisar, zastopnik za Sv. deželo iz frančiškanskega reda, bivajoč na Dunaji, je tudi za tekoče leto napovedal romanje v Jeruzalem k velikonočnim praznikom. Kdor se hoče vdeležiti tega romanja, naj se oglasi do 8. sušca pri omenjenem komisarijatu (Dunaj, frančiškanski terg, št. 4), in naj ob enem pošlje potnino, ktera znaša (od Tersta do tje nazaj) 550 gld. v zlatu na Lojdovih parnikih v 2. redu, 650 gld. pa v 1. redu. Odhod iz Tersta bo 22. sušca. Tje se potuje memo Kerv-a, Sire, Smirne, Jaffe; nazaj pa skoz Kajfo in Aleksandrijo.

Občna varnost na Laškem. 70 milijonov frankov se vsako leto potrosi v blaženi Italiji za gosposke za občno varnost; po ministerskem izkazu je bilo l. 1877 2574 umorov, ktero število se je pa lansko leto samo do konca oktobra narastlo na 2971; tatvin je bilo do takrat 6017! — Te številke naj resno premišljujejo vsi tisti, ki menijo, da prebivajo v Italiji „irredenti“ (ne-

rešeni), kateri hrepenijo z Italijo združeni biti, menda sato, da bi zapravili poštenost, denar, lahko tudi življenje, ali saj dobili kamen namesto kruha!

Poslednje novice. V Zvorniku je ondotno mošejsko predstojništvo c. kr. višemu vojaškemu poveljništvu na razpolago dalo neko mošejo, ki je bila svoje dni katoliška cerkev, s tem odmenom, da se zopet oberne za katoliško Božjo službo. To bi bilo veselo znamenje, da turški fanatizem pojenjuje. — V novibazarški okrajini se povrača mir, in z mirom se povračajo tudi beguni na dom, tergovstvo se na novo poživljuje. — Na Francoskem rudečkarji večji in večji moč dobivajo in zeló na to kaže, da pride do novega klanja ubozega človeštva. — Veliko zdaj pišejo, kako voljen in kdo bode bulgarski knez. Katoličani ne moremo družega želeti, kakor da bi bil mož pravičen katoliški Cerkvi in bulgarskemu narodu. — V Rimu so zasačili veliko bomb in bojé se novih napadov, posebno zdaj, ko se bode obhajala obletnica Viktor Emanvelove smerti. — V Sarajevem so na Sveti večer čez dolgo časa zopet imeli slovesno polnočno sv. mašo, kar se v katoliškem Terstu zaradi nekkih „divjakov“ ni moglo zgoditi! — Moncasi, napadnik na španjakega kralja, je bil 3. t. m. zjutraj usmerten s zadavljenjem, kakor je šega za take hudobije. Pred smertjo se je spovedal in z Bogom spravil.

Duhovske spremembe.

V Terzaški škofiji: Č. g. Janez Varl imenovan je oskerbnik za duhovnijo sv. Jakoba v Terstu; č. g. Rajmund Jelusić oskerbnik duhovnije Tinjanske; obe ste razpisani do 20., kanonikat v Piranu pa do 15. sveč. t. l.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Lovrenc Bošnjak je prezentiran za Rajhenburško faro, in č. g. Janez Sparhakl za faro sv. Petra na Medvedovem Selu. — Umerla sta čč. gg. deficiente: Jožef Lukner 16. grudna in Andrej Baumkircher 18. grudna p. l. Pervi v 85., drugi v 74. letu starosti. R. i. p. — Drameljaska fara je do 25. pros. t. l. razpisana.

Dobrotni darovi.

Za poškodovane s povodnijo na Notranjem: Semvodja in čast. kan. dr. A. Čebašek 6 gl.

Za spominek † župnika Aleša Jerala: „Zagoriški Andrej“ 10 gl.

Za Bosniške katoličane: Neimenovana 1 gl.

Za sv. Očeta: Semvodja pn. dr. A. Čebašek 10 gl. sr. za novo leto sv. Očetu ter prosi njih blagoslova za sebe in svoje. — Gosp. V. Majer 10 gl. sr. v st. d. — Preč. g. fajm. K. Tedeschi 9 gld. „za novo leto sv. Očetu“. — Po g. J. Rozmanu več oséb 13 gl. v papirji in 7 gl. v srebru sv. Očetu za novo leto. Vse prosijo sv. blagoslova.

Za afrikanski misijon: Neimen. 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Neimen. 1 gl. — Marija B. 50 kr. (Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

Pevcem božičnic: Bilo bi že malo pozno za pesmi, in metriške pravila zahtevale bi precej predelave. Blagovolite prizanesti za zdaj. Naročilo oddano založništvu. Veselo novo leto! — Gg. Lovro Rav. in Jak. Zup.: Oddano založništvu. — G. Prim. Klem. Oddano založništvu. — G. dr. K. na Dun.: Vse došlo: Bog plati trud! In vse opravljeno. —